

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
PETICIJŲ KOMISIJA**

IŠVADA

**DĖL 2025-01-17 PETICIJOS NR. PC-1 DĖL LEIDIMO DVIRATININKAMS VAŽIUOTI
PER PĖSČIŲJŲ PERĖJAS**

2025-06-04
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybės Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2025 m. birželio 4 d. posėdyje iš esmės nagrinėjo peticiją (2025-01-17 Nr. PC-1) dėl leidimo dviratininkams važiuoti per pėsčiųjų perėjas ir priėmė sprendimą teikti Vyriausybei išvadą netenkinti pareiškėjo peticijoje išdėstytų prašymų ir siūlymų.

Pareiškėjas prašo panaikinti Kelių eismo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“, (toliau – KET) 64.9 papunktyje nustatytą draudimą dviratininkams: „64.9. kirsti važiuojamąją dalį važiuojant pėsčiųjų perėjomis“; taip pat 66⁹.5 papunktyje nustatytą draudimą elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojams: „66⁹.5. kirsti važiuojamąją dalį važiuojant pėsčiųjų perėjomis“.

Pareiškėjas siūlo KET nuostatą dėl leidimo važiuoti per pėsčiųjų perėjas formuluoti taip:

„Dviračio, motorinio dviračio, elektrinės mikrojudumo priemonės vairuotojui galima važiuoti per pėsčiųjų perėją. Privažiavęs šviesoforu nereguliuojamą pėsčiųjų perėją, dviračio, motorinio dviračio, elektrinės mikrojudumo priemonės vairuotojas privalo: 1) sustoti; 2) praleisti važiuojamąją kelio dalimi važiuojančias transporto priemones; 3) pradėti važiuoti tik įsitikinęs, kad jo veiksmai neprivers kitų eismo dalyvių keisti judėjimo krypties bei greičio.

Privažiavus šviesoforu ar eismą reguliuojančio asmens reguliuojamą pėsčiųjų perėją, dviračio, motorinio dviračio, elektrinės mikrojudumo priemonės vairuotojui eismo tvarką nustato šviesoforas arba eismą reguliuojantis asmuo.

Važiuodamas tiek per šviesoforu nereguliuojamą, tiek per šviesoforu arba eismą reguliuojančio asmens reguliuojamą pėsčiųjų perėją, dviračio, motorinio dviračio ar elektrinės mikrojudumo priemonės vairuotojas privalo važiuoti greičiu, kuris yra artimas

pėsčiojo judėjimo greičiui (3–7 km/h), duoti kelią pėstiesiems, neturi jiems trukdyti ar kelti pavojaus, iš šono paliekant tokį tarpą, kad eismas būtų saugus.“

Sprendimas priimtas įvertinus pareiškėjo peticijoje pateiktų prašymų ir siūlymų teisėtumą, pagrįstumą, tikslingumą, naudingumą, atitiktį teisėkūros principams ir jų įgyvendinimo galimybes, taip pat atsižvelgta į Susisiekimo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos išvadose pateiktus argumentus, Komisijos posėdyje išklausus pareiškėją ir institucijų atstovus. Argumentai pateikiami šioje išvadoje.

Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo (toliau – Saugaus eismo įstatymas) 17¹ straipsnio 4 dalies 5 punkte nustatyta, kad elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojams draudžiama važiuoti per pėsčiųjų perėjas. Įstatymų leidėjas įtvirtino šį draudimą, siekdamas užtikrinti tiek pėsčiųjų eismo saugumą pėsčiųjų perėjoje (padidinto pavojaus kelio vietoje), tiek elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojų, kertančių važiuojamąją kelio dalį, saugumą. Pažymėtina, kad KET 66^{9.5} papunktis įgyvendina Saugaus eismo įstatymo 17¹ straipsnio 4 dalies 5 punktą, todėl KET 66^{9.5} papunkčio atsisakymas, nekeičiant Saugaus eismo įstatymo, negalimas.

Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnį Lietuvos Respublikos Seimas leidžia įstatymus, todėl pareiškėjo peticijoje pateiktų prašymų ir siūlymų, susijusių su įstatymų papildymu ir (ar) pakeitimu, nagrinėjimas priklauso Seimo Peticijų komisijos kompetencijai.

Komisija nagrinėjo pareiškėjo peticiją ta apimtimi, kuri susijusi su KET 64.9 papunktyje nustatyto draudimo dviratininkams kirsti važiuojamąją dalį važiuojant pėsčiųjų perėjomis panaikinimu.

Saugaus eismo įstatymo 2 straipsnio 50 dalyje nustatyta: „50. Pėsčiųjų perėja – pėsčiųjų perėjimo per kelią vieta, pažymėta nurodomaisiais kelio ženklais „Pėsčiųjų perėja“ ir ženklinimo linijomis arba tik kelio ženklais „Pėsčiųjų perėja“. <...>“ Dviračių, motorinių dviračių ir elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojų eismui per važiuojamąją kelio dalį (nenulipus nuo transporto priemonės) organizuoti yra specialiai skirtas KET 3 priedo 1.14 papunktyje nustatytas horizontalusis ženklinimas – dviračių pervažis: dvi lygiagrečios linijos, sudarytos iš kvadratų, žyminčios vietą, kur dviračių takas, dviračių juosta kerta važiuojamąją dalį. Esamas teisinis reguliavimas leidžia dviratininkams kirsti važiuojamąją dalį nenulipus nuo transporto priemonės važiuojant per dviračių pervažį, taip apsaugant pėsčiuosius, sudaro patogias sąlygas dviračių eismui, o dviračių pervažio ženklinimas informuoja automobilių vairuotojus apie dviračių tako tęsinį, kuris kerta važiuojamąją dalį.

Pėsčiųjų perėjomis važiuojant dviratininkams, nėra užtikrinami pėsčiųjų (ypač senjorų, vaikų, neįgaliųjų ar pėsčiųjų su vaikiškais vežimėliais ir kt.) saugumo interesai, nes

pėstieji turi išsieti santykinai nedideliame pėsčiųjų perėjose plote ir per ribotą laiką saugiai prasilenkti su greta važiuojančiomis dviratėmis ir kitomis transporto priemonėmis.

KET nustatyti draudimai numatyti siekiant užtikrinti pėsčiųjų eismo saugą pėsčiųjų perėjose (padidinto pavojaus kelio vietoje) ir dviratininkų, kertančių važiuojamąją kelio dalį, saugumą. Pareiškėjo argumentas, kad 90 proc. dviračių vairuotojų nesilaiko KET nuostatų, nėra pagrindas įteisinti ne tik dviratininkams, bet ir kitiems eismo dalyviams pavojingą praktiką. KET nuostatų nesilaikymas ir eismo dalyvių sąmoningumo bei dėmesingumo stoka kaip tik lemia pavojingesnes eismo sąlygas ir tokios problemos sprendimas turi būti ne kelio kirtimo pavojingu būdu įteisinimas, kuris padidintų sužeistųjų skaičių, bet eismo dalyvių švietimas.

Be pareiškėjo peticijoje nurodytų draudimų, KET (30, 59 ir 66⁵ punktuose) nustatytos ir kitos pareigos, kuriomis siekiama apsaugoti eismo dalyvius. Kasdienybėje pastebima, kad šių reikalavimų dažnai nesilaikoma: dviračių vairuotojai kerta važiuojamąją dalį prieš tai nesumažinę važiavimo greičio, tinkamai neapsižvalgę ir neįsitikinę, kad saugu važiuoti toliau. Taip pat pasitaiko atvejų, kai dviračių vairuotojai dideliu greičiu įvažiuoja į dviračių pervažą ir posūkį atliekančios motorinės transporto priemonės vairuotojas nespėja į tai sureaguoti, nors prieš sukdamas jis įsitikino, kad į važiuojamąją kelio dalį niekas neįvažiuos ir yra saugu pradėti posūkį. Tokios aplinkybės neretai lemia eismo įvykius, kurių pasekmė yra sužeisti dviračių vairuotojai.

2024 m. susisiekimo ministras patvirtino naujas Dviračių ir pėsčiųjų eismo infrastruktūros planavimo ir projektavimo taisykles¹. Atsižvelgiant į geriausias kitų valstybių praktikas, šiose taisyklėse rekomenduojama planuojant ir įrengiant dviračių ir pėsčiųjų infrastruktūrą atskirti šių eismo dalyvių srautus, todėl, vertinant eismo saugumą, peticijoje pateikti siūlymai pakeisti KET ir sujungti pėsčiųjų, dviratininkų ir elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojų srautus pėsčiųjų perėjose yra nepriimtini. Kartu pažymėtina, kad dviračiams skirta infrastruktūra nuolat plečiama ir kasmet gerėja šių transporto priemonių naudojimo sąlygos. Kai nurodytos infrastruktūros nėra, dviračiui persivaryti per pėsčiųjų perėją tereikia minimalių pastangų.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos peticijų konstitucinio įstatymo 18 straipsnio 4 dalies 2 punktu, Komisijos išvada dėl peticijoje (2025-01-17 Nr. PC-4) išdėstytų prašymų ir siūlymų netenkinimo teikiama Vyriausybei.

Komisijos pirmininkas

Andrius Dubinas

¹ Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2024 m. lapkričio 26 d. įsakymas Nr. 3-415 „Dėl Dviračių ir pėsčiųjų eismo infrastruktūros planavimo ir projektavimo taisyklių patvirtinimo“.